

Kmečka trgovina

Žitne cene zopet rastejo

Pretirano naraščanje cen pšenice in moke je ponehalo, ko je država zagrozila, da bo uvozila 1000 vagonov pšenice iz inozemstva ter jo bo prodala po nizki ceni. Ker pa teh 1000 vagonov še nikjer ni, so začele cene zopet naraščati ter so se v teku enega tedna dvignile na novosadski borzi od 230 din na 245 din za 100 kg. Tudi cena moke je šla navzgor ter zahtevajo za njo mišni v Banatu 360 din za 100 kg. Sedanji dvig je posledica tega, ker pšenice na trgu sploh ni za dobiti. Precejšnje zaloge je še imajo bogati banški kmetje, ki pa nočejo poprej prodajati, dokler ne bodo videli, kakšna bo letošnja žetva. Sedaj pa se prodaja nova pšenica, ki je še v klasju, po 170 din za 100 kg, torej za celih 70 din dražje, kakor je cena pšenice na svetovnem trgu. Letošnja letina pa kaže zelo dobro ter bo preostalo za izvoz kakih 15.000 vagonov nove pšenice.

Konji

Na ptujskem sejmu so bili konji od 1000 do 4500 din komad, šrebota pa po 1000—2600 din komad.

Živina

Na zadnjih sejmih so bile dosežene sledeče cene: Konjice: voli I. vrste 4—5 din, II. vrste 3.50; telice I. 4.50, II. 4; krave I. 3.50, II. 3.—, III. 2.50; teleta I. 5—5.50, II. 4.50—5. — Brežice: voli I. 5.50, II. 5, III. 3.50; telice I. 5.50, II. 4.50, III. 3.50; krave I. 4.50, II. 3.50, III. 2; teleta I. 5.50, II. 4.50. — Krško: voli I. 6, II. 5, III. 4; telice I. 6, II. 5, III. 4; krave I. 5, II. 4, III. 3; teleta I. 6—7, II. 5—7. — Murska Sobota: voli I. 5.50—6.50, II. 4.50—5, III. 4; telice I. 6.50, II. 4.50—5.50, III. 4; krave I. 3.50—4, II. 3, III. 2—2.50; teleta I. 6, II. 5. — Ptuj: voli 3.50 do 5.50 din; krave 1.75—4; bikli 3.50—4.25; junci 3.25—4.50; telice 4—5.50, teleta 6—6.75. — Maribor: debeli voli (za 1 kg žive teže) od 4.50 do 5.50 din, poldebili voli 3.50—4.50, plemenski voli 4.00—6.10, bikli za klanje 3.50—5; klavne krave debele 4—5.25, plemenske krave 3.50—4.50, krave za klobasarje 2.50—3.50, molzne krave 4—5, breje krave 3.50—4.75; mlada živina 4.50—6; teleta 5—6. — Kranj: voli I. vrste 6, II. vrste 5.50, III. vrste 5; telice I. vrste 6, II. vrste 5.50, III. vrste 5; krave I. vrste 4.50, II. vrste 4, III. vrste 3.50; teleta I. vrste 7.50, II. vrste 7 din. Kakor je iz navedenih cen razvidno, je bila kupčija na zadnjih sejmih preje slaba, kot dobra. Bilo je povsod le malo kupcev, pa tudi ponudba je bila bolj slaba. Junij je pač vedno eden naj-

slabih mesecev za živinsko trgovino. Cene živine niso preveč stalne.

Svinje

Trgovina s svinjami pa je v nasprotju s trgovino z govejo živino še vedno zelo živahna in — kar je še najbolj razveseljivo — cene še vedno rastejo. Na zadnjem mariborskem svinjskem sejmu so se prodajali mladi 5—6 tednov stari prašički še po 85—115 (na predzadnjem sejmu še po 80—100), 7—9 tednov stari so bili po 120 do 150, 3—4 mesece stari po 170—240 (na predzadnjem sejmu še 150—200), 5—7 mesecev stari po 200—480, 8—10 mesecev stari po 440—500, 1 leto 710—820, 1 kg žive teže po 6.50—7.75, 1 kg mrtve teže po 8.50—11.25. Na Gorenjskem se prodajajo prašiči špeharji po 10.50, pršutarji po 8 din za kg žive teže, v Posavju so špeharji po 9—11, pršutarji po 6—10 din, v Prekmurju špeharji 10—11, pršutarji po 8—9 din kg žive teže. Na ptujskem svinjskem sejmu so se prodajali pršutarji po 7—7.75, debele svinje po 8.50, plemenske svinje po 6—7.75 za kg žive teže, mladi pujski 6—12 tednov stari po 100—150 din za glavo.

Surove kože, ovčja volna

Goveje surove kože so po 10—12 din, telečje kože po 12—14 din, svinjske po 6—8 din za kg. Oprana ovčja volna je po 35—38 din, neoprana volna pa po 28—32 din za kg.

Mariborski trg

Na mariborski trg 18. junija so pripeljali 19 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso so prodajali po 12—14 din, slanino po 13—14. Kmetje so pripeljali štiri voze sena 45—60, dva detelje 50 do 55, tri slame 30—35, en voz škopa (šopek 2), osem voz krompirja 1.50—2 (novi krompir 1 kg 4—6 din) in štiri vreče česna 5.50—6 din. Zelje (komad) 2—6, kislja repa 1—6, zelena paprika 1 do 10, karfijola 1—6, ohrovt 1—6, hren 8—9, paradizniki 8—12, špargelji 8—10, koleraba 6—8, fižol v stročju 6—8, grah v stročju 2—3. Jabolka 14—16, suhe slive 10—14, češnje 4—8, črnice 3—5, tuje marelice 12, beli orehi 8, luščeni 32, jagode 8—12. Na trgu je bilo šest vreč pšenice 2, sedem rži 2, osem ječmena 1.75—2, 12 koruze 1.50, osem ovsu 1.25, devet prosa 1.75—2, osem ajde 1.50, štiri prosnega pšena 3.50—4, 15 fižola 1.50 do 2.50. Mleko 1.50—2, smetana 10, sirovo maslo 22—24, čajno 28—32, prinesli so 214 kokoši 18 do 25, 1056 piščancev 15—60, šest gosi 40—45, dva purana 65—70, 15 rac 15—20 din.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Komisija radi postavitve majhne lesene drvarnice. L. M. B. Tudi za postavitev majhne lesene drvarnice je potrebno stavbno dovoljenje, valed česar je občina upravičena izvršiti komisijonelni ogled. Le z lepega (prošnjo) boste morda dosegli, da občina ogled opusti, po zakonu se pa komisijec ne morete ubraniti.

Priposestevanje pašnika; vstetje usnovanja od strani prednikov. I. B. Lastninska pravica do pašnika se lahko priposestvuje a 30 letnim javnim izključnim hasnovanjem; brez ale in brez prošnje, pri čemur se leta hasnovanja posameznikov (pravnih prednikov in naslednikov) vračunajo. Kdor priposestvuje kako pravico, temu seve ni treba nikake pogodbe; okolnost, da je njegov prednik umrl, tudi ni važna. Ako priposestevalec vztraja na priposestevani lastninski pravici do Vaše pašnika, oskrbite prepis lastninske pravice v zemljiški knjigi nanj, da ne boste še naprej plačevali zemljiškega davka. Stroške naj plača priposestevalec. — Vašega drugega vprašanja žal nisimo razumeli in nam morate stvar boljše opisati. Ako Vam je rudnik z odkopi pokvaril vodnjak, naj pač napravi drugega in plača eventualno odškodnino. Kakšna vknjižba Vam grozi? Kaj naj pomeni vknjižba na stari vodnjak? Kaka pravica bi se naj vknjižila?

Prisilno ometanje dimnih odvodov po dimnikarju. Feliks S. Dimnikar hoče vsak drugi mesec očistiti Vaše dimnike in računa po 15 din. Vprašate, ali smete to delo opraviti sami, zlasti, ker potrebujete denar za nujnejše potrebe. — Po določbah pravilnika za izvrševanje dimnikarskega obrta sme kurilne naprave in dimne

odvode ometati samo upravičeni dimnikar osebno in je za delo osebno odgovoren. Ako dela ne opravi osebno, mora postaviti poslovodjo po zakonu. Ometanje se mora v Vaši občini izvršiti res vsaka dva meseca. Pristopljina je oblastveno določena; ali znaša res 15 din, povprašajte sami pri občini.

Spor radi meje — hasnovanje v loku. I. B. v B. Ako ste Vi, vstevši Vaše posestne prednike, hasnovali mejno parcelo v loku že 35 let javno, brez prošnje in sile, ste dotični kos, ki sega preko ravne (zračne) črte, priposestvovali. Ako pride do sodne ureditve meje, morate to priposestevanje uveljaviti, predlagajoč zadevne dokazne. V podrejeni vrsti navajajte, da ste — preden je prišlo do sedanjega spora — Vi mirno hasnovali parcelo v loku, torej bili v zadnji mirni posesti spornega kosa parcele. Kolikor ni dokazana močnejša pravica, se namreč meja določi po zadnji mirni posesti; če se pa ta ne da ugotoviti, se sporni mejni prostor razdeli po pravilni oceni sodišča. — Moč lahko zastopa ženo-posestnico, čeprav sam ni posestnik. — Ničče, čeprav je član komisije, ne sme druge zasmehovati ali imeti za norca; ako vsebuje zadevno dejanje znake žaljenja časti, je dopustna tožba, in sicer najpозnejše v treh mesecih po zgrešenem žalitvi. — Po občem drž. zakonu ne sme ničče svojega zemljišča tako poglobiti, da izgubi radi tega sosedovo zemljišče potrebno oporo, razen če posestnik zemljišča poskrbi za drugačno zadosno utrditev.

Kočar bi se rad obranil kuluka. Lovro M. Ne zdí se Vam prav, da morate ravno toliko dni opravljati občinski kuluk kakor sosed, ki ima večje posestvo. — Po zakonu so h kuluku —

posebnemu delu — zavezani vsi za delo sposobni mošči prebivalci dotične občine v starosti od 11 do 55 let ne glede na to, koliko posestva imajo. Občina sme odrediti vsakemu tri dni dela v enem letu. Oni pa, ki imajo večja posestva (ali ki plačujejo nad 200 din neposrednega davka letno), morajo delati več dni ali plačati večji odkupnino.

Izstop iz katoliške cerkve in poroka po drug ver. Isti. Po državnih zakonih Vam izstop iz katoliške cerkve ni prepovedan. Ako pa ste s kot katoličan poročili in bi se hoteli vnovič poročiti, še preden Vam je prva žena umrla, Vam država oblast kot katoličan nove poroke ne dovolja. Nekateri si pomagajo tako, da izstopijo iz katoliške cerkve, dosežejo razvezo prvga za kona pri kakem drugoverskem cerkvenem sodišču in potem sklenejo pred drugoverskim dušebrižnikom drug zakon. Tak postopek država oblast zankrat še dopušča radi neurejenosti pravnih razmer in neenotne zakonodaje; sodišča pa so že ponovno izrečila tak drug zakon za neveljaven. — Stališča katoliške cerkve Vam najbrž ni treba natančneje razkladati: gre za odpad od vere, drug zakon je navaden konklubinat; izobčen iz katoliške cerkve je celo tisti, ki s (čeprav kot samec ali vdovec) poroči pred nekatoškimi dušebrižnikom!

Vzdrževanje jahalnega konja. A. S. v N. Ako je Vaš sin razporejen, da vrši službo pri konjenici, ste res po členu 234, točka 2, Zakona o ustrojstvu vojske in mornarice dolžni oskrbeti mu konja in sedlo ali pa plačati za konja 3000 din in za sedlo 1000 din vojaški oblasti — a pa novelirani določbi le, ako plačate najmanj 800 din neposrednih davkov (zemljarine). Upamo, da Vas k nabavi ne bodo silili, ako plačate res manj osnovnega davka; pritožiti bi se Vam trebalo šele, ako bi Vas morda že rabilil v izterjavo nadomestka v denarju.

Odškodnina za ovco, ki jo je pes poškodoval. Alojz D. Po zakonu je dotičnik, ki je zanemarljivo psa zavaroval, odgovoren za škodo, ki jo je pes prizadejal. Kako zavarovanje je v posameznem primeru potrebno, odvisi od okolnosti. Lastnik psa jamči za škodo, ako je varstvo prepustil svojemu uslužbencu in je škoda nastala vsled krivde uslužbenca. Ako pa je bil dotičnik, ki je imel psa takrat, ko je odal Vašo ovco, za seboje, morda rejec psa, tedaj bi lastnik odgovarjal za škodo le, ako ga zadene krivda v izterji reja. — Po kazenskem zakonu je kaznjiv le dotičnik, ki je vedel, da je pes popadljiv, pa je opustil psa tako zavarovati, da ne bi mogel nikogar poškodovati. — V Vašem primeru se je očitno vršila doslej razprava le pred kazenskim sodnikom. Okolnost, da je bil spremljevalec psa oproščen, Vam ne brani tožiti pred civilnim sodnikom spremljevalca in eventualno lastnika psa na plačilo odškodnine za prisilno zaklano ovco. Odvetnika ne potrebujete, marveč morete težbo vložiti ustno na zapisnik kak uradni dan. Odškodninska tožba zastara v treh letih.

Prepoved novega sajenja šmarnice in izabela. K. I. K. Okolnost, da za to prepoved, ki obstoja že od leta 1921, niste vedeli, Vas žal ne opravičuje. Res ste dolžni po členu 48 fin. zakona za leto 1934-35 porvati samorodne trte (hebridli, otelo) iz zemlje, ker sicer store to oblastva. — Zagrožena denarna kazen je tudi utemeljena, čeprav ni določena ne v citiranem fin. zakonu ne v zakonu o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva iz leta 1921; upravna oblast sme namreč kaznovati vsakogar, ki ne izpolni katerekoli oblastne zapovedi, odnosno ravna proti prepovedi. — Okolnost, da v Vašem okolšju cepijene trte ne uspevajo in da nameravate pridelano šmarnico le zase uporabiti, Vas ne opravičuje in je neupštevana.

O uredbi o mižanju dolgova. N. J. v P. Na vprašanje, ali se upošteva pri določitvi vprašanja, kdo je v boljšem gmotnem položaju, le velikost posestva, Vam odgovarjamo, da se mora upoštevati celotno premoženjsko stanje, torej tudi gotovino, eventualne terjatve, vsakovrstne dohodke, nadalje vse izdatke (več nepreskrbljenih otrok, eventualna dolžnost skrbeti za starše ali preužitkarje, bolezní in podobno).

Prodaja strelododov. Florjan N. na U. g. Ne spominjamo se, o katerem trgovcu, odnosno prodajalcu strelododov po nizki ceni smo pred leti pisali, menimo pa, da ima v Mariboru med Slovenci tvrška Pinter in Lenard na Aleksandrovi cesti največje zalogo in Vam bo lahko poslala cenik. — Pred inštalaterji, odnosno pregledovalci strelododov Vas pa moramo svariti, ker je med njimi nekaj nezanesljivih. Strokovnjak je Urban Adolf, Smoletova ulica 8.

Odvetnik zahteva petkratno takso in nadaljnih 800 din. G. I. v J. d. Zakon o sodnih taksah določa, da morajo sodišča dotičnika, ki je zavezan plačati kako takso, a tega ne stori bodisi takoj (ako prisostvuje sodnemu dejanju), bodisi v osmih dneh po prejemu zadevnega poziva, naznaniti najdalje v osmih dneh davčni upravi. Davčna uprava izda nato plačilni nalog za plačilo redne in v dvakratnem znesku zvišane takse. — Po našem mnenju bi moral odvetnik, ki Vas je zastopal in ste mu dali 350 din predujma, plačati takse iz tega predujma, čeprav Vas je posebej pozval na plačilo takse. Saj predujm se navadno daje predvsem za takse in druge izdatke v gotovini. Odvetnik radi tega ne smel zamuditi roka, čeprav mu Vi niste v pravem času prinesli denarja za takse, razen ako ste mu dali predujm izrecno le za njegovo delo. Na vsak način pa bi bilo plačati le trojno takso in ne petkratno. — Ne razumemo, kaj bi naj pomenil »od sodišča potrjen račun odvetnika«. Ker ste pravdo izgubili, si mora dati Vaš odvetnik svoje stroške in nagrado posebej odmeriti. Vi dobite predlog v izjavo in se zoper previsoko odmero lahko pritožite. Lahko pa odvetnik svojo zadevno terjatev takoj iztoži in potem pač sodišče v pravdi odmeri primerno nagrado. Zoper sodbo imate običajne pravne leke. — Sami se najbrž na odvetniško tarifo ne boste dobro spoznali in vam svetujemo, da prosite sodnika, naj stroške odmeri (če jih še ni).

Obupanec hoče daleč v tujino. Matevž R. Kar ste nam popisali, še dolgo ni razlog za obup, ki kristjani nikakor ne pristojijo, in odhod v tujino. Saj je večina ljudi brez premoženja in si mora eksistenco šele zgraditi. Zanjnih par tisoč dinarjev ne napravljate z vožnjo, ne glede na to, da bi zadoščali kvečjemu do Severne Afrike. Ako boste v Sloveniji (skritih krajev ima dovolj) ali v širši naši domovini tako pridno delali, kot bi morali v tujini, boste dosegli najmanj enake uspehe.

Kmetiska dolžnica želi plačilne in obresne olajšave. C. F. S. Leta 1933 vam je upnica dala hranilno knjigo, s katero ste poplačali svoj stari dolg. — Ako se niste kaj drugega dogovorili in tudi ne pravice, vrniti enako hranilno knjigo, morate na zahtevo upnice vrniti posojilo brez obročnih olajšav in plačati dogovorjene, največ 8% obresti. Vaš dolg ne spada pod zaščito in zato ne veljajo zanj le enodostotne obresti in tudi ne plačevanje v 12 letnih obrokih; plačanega presežka preko 1% obresti ne morete »odračunati«. Pritožba vam ne bi pomagala.

Stroški izbrisa zastavne pravice. P. A. J. Bili ste porok in je Posojilnica vknjižila zastavno pravico za svojo terjatev tudi na Vaše posestvo. Posojilnica je sprejela od glavnega dolžnika plačilo. Vprašate, na čigave stroške lahko zahtevate vknjižbo zbrisa zastavne pravice. — Stroške zbrisa dovoljenja bi morala trpeti Posojilnica,

a menimo, da si je v dolžnem pismu gotovo izgovorila, da te stroške trpi dolžni posojilojemalec. Predlog na vknjižbo zbrisa stane le par dinarjev. Stroške začasno plačajte Vi, potem pa zahtevajte povračilo od glavnega dolžnika.

Obisk bošne sestre v Grazu. Marija K. Za potovanje v Graz potrebujete polni list. Prošiti morate zanj okrajno načelstvo; predložiti je treba dve sliki, domovnico in potrdilo, da ste vse davke plačali. Kolikovina znaša 70 din, v gotovini je plačati 25 din. Potreben je tudi vizum, ki ga dobite pri konzulatu v Ljubljani ali pri nemškem zastopstvu na mariborskem kolodvoru. Vina ne nosite s seboj, jestvin pa le za osebno potrebo za en dan, ker bi utegnili imeti sitnosti.

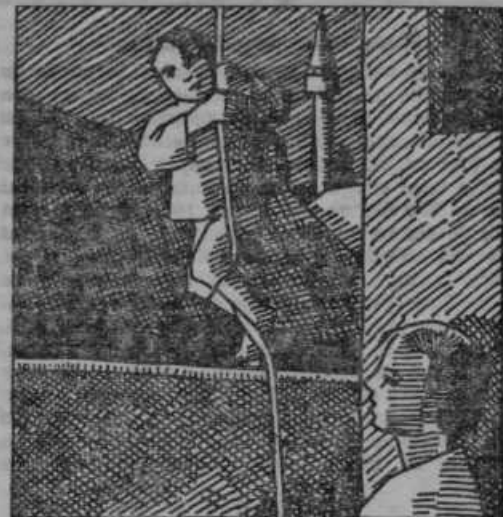
Neopravičena vožnja skozi gozd. A. T. na G. Služnostna pravica vožnje skozi gozd bi se mogla priposestevovati v 30 letih, a kvečjemu, ako je v gozdu vozna pot že obstojala; ozke kolovozne poti ne prihajajo v poštev. Nekateri pa stojijo na stališču, da se skozi gozd od leta 1853 naprej sploh ne more več priposestevovati služnosti vožnje. — Radi motenja posesti bi morali tožiti v 30 dneh po prvi motitvi. — Na plačilo odškodnine tožite lahko vsakogar, ki vozi, torej tudi kupca, ki se izgovarja na prodajalca. — Ako neopravičene vožnje ne bodo prenehale vzlic Vaši prepovedi, boste pač morali — preden bi potekla eventualna 30 letna priposestovalna doba — tožiti motilca s tako zvano negatorijsko tožbo.

Plačilo dimnikarskega zasluzka; zastaranje. Matej P. Zahtevek na plačilo navedenega zasluzka zastara v treh letih po izvršitvi dela; zastaranje bi se prekinilo, ako ste morda plačilo obljubili ali obveznost priznali, in bi končalo v treh letih po dnevu priznanja. V eventualni pravdi bi morali Vi zastaranje izrecno ugovarjati. Tožbe dimnikarju ne morete prepovedati, odnosno je prepredli, vsekakor pa jo bo izgubil, ako Vaše trditve drže. — Ako upnik denarja noče sprejeti, ga morate položiti pri sodišču; le sodni polog velja kot plačilo in Vas obvaruje pred stroški izterjave (odvetniških opominov in tožbe).

Nova hiša in plačilo davščin. Ivan K. Zgradarino morate plačati tudi od nove hiše; oproščeni ste le za prvih deset let plačevanja dopolnilnega davka in samoupravnih doklad k zgradarini. O tem, koliko znaša zgradarina in kako se izračuna, smo na tem mestu že pisali. — Najemnika (prenočevalca) morate prijaviti, ako plačuje najemnino, davčni upravi. Prijavo osebe, ki ji dajete hrano, lahko opustite. — Za plačilo pridobnine od obrti, ki se izvršuje v hiši, jamči stvarno tudi nova hiša.

Konji se penijo; odpomoč. Henrik Š. S. Konje krmite z domačo suho deteljo. Ko se najedo, se tako penijo, da jim iz gobca kar voda teče. — Na daljavo, odnosno brez pregleda konj vam ne moremo svetovati odpomoči. Vzrok penjenja ne tiči v zavživanju domače detelje, marveč kje drugje.

nil in počeni za ogel. Matjažek je v trenutku povezal culo.

Potem je pritrdil vrv in se spustil na tla. »Vse varno!« mu je šepnil Tinček. »Vzemi vrv, morda jo bova še rabila. Tako. Sedaj pa za menoj! Molči in ne povprašuj...«

Hodila sta vso noč. Skozi mesto sta prišla neopažena. Le tu in tam je zarenčal pes, pa ga je Tinček takoj potolažil s skorjo kruha. Ko je vzšlo sonce, sta bila že daleč, visoko v hribih. Pri belem dnevu nista upala hoditi.

(Dalje prihodnjič)

Našim malčkom

Matjažek

Junaškega Slovenca povest v slikah

Čevljar je klel in si mašil ušesa. Potem pa je ves razkačen pograbil svojo puško, pomeril v vejevje in ustrelil. Sova je utih-

24

nila. Turek se je zadovoljno zarežal in legel spat. Matjažek pa je skrivaj zajokal: »Oh, gotovo ga je zadel!«

Tedaj pa je priletel skozi okno kamenček. Matjažek je planil pokonci. Da, bil je Tinček, živ in zdrav. »Hitro!« mu je šep-

Učenjak

Učitelj: »Zakaj se dviga živo srebro, če denemo toplomer v vročo vodo?«

Učenec: »Ker ga spodaj peče.«

Nima časa mazati...

Francka: »Ti, meni se zdi, da sem slišala miš cviliti.«

Franček (pol v spanju): »Mar misliš, da bora vstajal ter jo namazal z oljem, da ne bo cvillila?«

Skrivalnica

Kam se je skrila prijateljica?